

УДК 330.131.7

DOI:10.5281/zenodo.11912154

І.І. Божидай, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)
Л.Ю. Саніна, здоб. ОС «бакалавр» (ДБТУ, Харків)
Д.Є. Мельников, здоб. ОС «бакалавр» (ДБТУ, Харків)

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА ЗА УМОВ ДИНАМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

Управління – це вплив, який компанія та її співробітники мають на своїх співробітників для досягнення поставлених перед ними цілей. Вона заснована, з одного боку, на багатьох областях знань: економіці, політології, соціології, психології, інженерній справі, статистиці і т.д., а з іншого – на безпосередньому узагальненні досвіду управління різними підприємствами, організаціями та артільми за довгу історію людської діяльності.

Ризик – це явище, яке охоплює всі господарюючі суб'єкти, що працюють в ринкових умовах. Здатність ефективно впливати на ризики дозволяє компаніям досягати успіху в умовах глобалізації і зберігати фінансову стабільність, прибутковість і конкурентоспроможність. Тому питання розробки комплексного підходу до управління ризиками стає все більш актуальним в сучасного жорсткого бізнесу. Оскільки ризик суттєво впливає на показники господарської діяльності підприємства, необхідно створити механізм управління ризиками.

Управління ризиками – це теоретичне обґрунтування розробки комплексного підходу до управління ризиками підприємства та науково-методичні рекомендації щодо його застосування.

Багатогранній проблемі корпоративного управління ризиками присвячені роботи таких відомих дослідників : А. Маршалл, Дж. М. Кейнс, Ф. Найтта інших вчених. Однак, враховуючи складний характер проблем управління ризиками, вони продовжують залишатися предметом різних наукових досліджень.

Вчені-економісти трактують ризик, який застосовується до господарської діяльності підприємства (організації) [1]:

- невизначеність отримання доходів та виникнення витрат;
- ймовірність зазнати збитків чи упустити вигоду;
- можливість позитивного або негативного відхилення від планових показників у процесі господарської діяльності;
- втрати фінансових, матеріальних або трудових ресурсів в результаті реалізації узгодженого плану дій; погроза, небезпека;

– небезпеки або випадковості, які мають неминучий характер і є причинами збитків.

Такі концепції ризику не суперечать одна одній, а лише охоплюють їх зміст і доповнюють одна одну, але суть ризику полягає в захисній, стимулюючій, соціально-економічній функціях.

Найнебезпечніший ризик для компаній – це ризик банкрутства. Банкрутством вважаємо визнання банкрутом боржника (організації або громадянина) державним органом, уповноваженим на виконання вимог кредиторів і (або) обов'язкових державних платежів.

Таким чином, управління ризиками – це діяльність, спрямована на визначення способів і можливостей зменшення або компенсації шкоди, завданої об'єкту в разі виникнення несприятливих подій, забезпечення стабільності об'єкта або системи і здатності протистояти несприятливим ситуаціям.

Збалансована стратегія управління ризиками в процесі стратегічного розвитку бізнесу заснована на підході, адаптованому до ризик-позиції компанії. Це властиво бізнес-операціям із середнім рівнем ризику і засноване на збалансованій ризиковій позиції бізнесу, якщо виконуються тільки ті операції, при яких збільшення ризику компенсується сприятливими змінами прибутковості.

Управління ризиками базується на таких загальних принципах управління як: принцип системного підходу, оптимальності управління, ефективності управління, регламентації, формалізації, матеріального і морального стимулювання. До спеціальних принципів управління ризиками можна віднести: принцип інформативності, прогнозованості, документування, інтеграції та принцип лояльного ставлення до ризиків [2].

Таким чином, комплексне управління ризиками дозволяє враховувати внутрішні та зовнішні фактори в діяльності підприємства, визначати шляхи забезпечення стійкості господарюючого суб'єкта, його здатність протистояти несприятливим ситуаціям в умовах конкуренції.

Інформаційні джерела

1. Вітлінський В. В., Верченко П. І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком. Київ: КНЕУ, 2000. 292 с.
2. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: навч. посіб.: Л. І. Донець, О. В. Шепеленко, С. М. Баранцева та ін. – Київ: ЦУЛ, 2002. 457 с.